



Anti-pestprotocol voor leerlingen

De school waar je gezien, gehoord en gewaardeerd wordt.

Inhoud

Introductie	3
Definitie van pesten.....	3
Uitgangspunten	4
Acceptabel gedrag	5
Vormen van pesten.....	6
Pesten door medeleerlingen:	6
Pesten door medewerkers:.....	6
Vormen van agressie en geweld	7
Fysiek geweld:.....	7
Psychisch geweld:	7
Het protocol.....	8
Preventie in de school	10
Bewustwording en educatie	10
Betrekken van de schoolgemeenschap	10
Regelmatige overleggen en samenwerken	10
Verstrekken van bronnen en hulpmiddelen	10
Strikte handhaving van gedragscodes en procedures.....	11
Ondersteuning voor slachtoffers en daders	11
Contactinformatie.....	11

Introductie

Dit document is bedoeld voor medewerkers, leerlingen en ouders. Het biedt richtlijnen en handvatten om pesten op school te voorkomen en te bestrijden. Pesten is een ernstig probleem dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen kan belemmeren. Het is van cruciaal belang dat we samen werken aan een veilige en respectvolle leeromgeving, waar ieder kind zich geaccepteerd en gewaardeerd voelt.

Het doel van dit protocol is om pesten te identificeren, te voorkomen en te verhelpen, door duidelijke afspraken te maken over hoe we omgaan met pestgedrag en hoe we de betrokkenen ondersteunen. Hierbij spelen zowel medewerkers, leerlingen als ouders een essentiële rol. Dit document biedt niet alleen procedures voor het omgaan met incidenten, maar ook preventieve maatregelen en educatie over de gevolgen van pesten.

Definitie van pesten

Pesten wordt vaak gedefinieerd als een herhaaldelijk en opzettelijk proces van negatieve, agressieve gedragingen waarbij een individu of groep anderen in een kwetsbare positie doelbewust schade toebrengt. Het kan zowel fysiek, verbaal als sociaal van aard zijn en heeft vaak tot doel de macht en controle van de pester(s) over het slachtoffer te vergroten. Pesten kan langdurige psychologische effecten hebben op het slachtoffer, waaronder angst, depressie en een verminderd zelfbeeld. Het is een ongelijke machtsverhouding waarbij het slachtoffer zich niet in staat voelt zich te verdedigen, wat het gedrag van de dader versterkt en het slachtoffer verder marginaliseert.

Uitgangspunten

Veilige en respectvolle omgeving: Het creëren van een schoolklimaat waar respect, acceptatie en gelijkwaardigheid centraal staan is de basis voor het voorkomen van pesten.

Preventie als prioriteit: Het is belangrijk om proactief te werken aan het voorkomen van pesten door educatie, bewustwording en het bevorderen van positieve gedragingen vanaf de eerste schooldag.

Verantwoordelijkheid van alle betrokkenen: Zowel medewerkers, leerlingen als ouders dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid om pesten te voorkomen en te stoppen.

Luisteren naar slachtoffers: Het bieden van een veilige plek voor slachtoffers om hun verhaal te doen is essentieel. Het slachtoffer moet zich serieus genomen voelen en steun ontvangen.

Actief monitoren en signaleren: Medewerkers moeten alert zijn op tekenen van pesten, zowel binnen als buiten het klaslokaal, en passende maatregelen nemen zodra signalen van pesten zichtbaar zijn.

Duidelijke gedragscodes en sancties: Het protocol moet duidelijk aangeven welk gedrag niet acceptabel is en welke sancties er volgen bij pesten. Dit zorgt voor een consistent beleid.

Betrekken van ouders: Ouders moeten actief betrokken worden bij de aanpak van pesten. Dit kan via communicatie, ouderavonden en samenwerking tussen school en thuis.

Training en educatie voor medewerkers: Het trainen van medewerkers in het herkennen van pestgedrag, het omgaan met incidenten en het bevorderen van een gezonde schoolcultuur is cruciaal voor het succes van dit protocol.

Snelle en effectieve interventies: Bij geconstateerd pesten moet er snel, adequaat en transparant ingegrepen worden om verdere escalatie te voorkomen en het pestgedrag te stoppen.

Veilige en respectvolle omgeving: Het creëren van een schoolklimaat waar respect, acceptatie en gelijkwaardigheid centraal staan, is de basis voor het voorkomen van pesten.

Acceptabel gedrag

Geaccepteerd gedrag binnen Scholen aan Zee is gebaseerd op respect, samenwerking en verantwoordelijkheid. Iedereen, zowel leerlingen als medewerkers, wordt aangemoedigd om zich op een positieve en ondersteunende manier te gedragen.

Respectvol communiceren: Het is geaccepteerd om op een beleefde en eerlijke manier met elkaar te communiceren.

Empathie tonen: Het tonen van begrip voor de situatie van anderen is essentieel. Wanneer leerlingen of medewerkers zich in een moeilijke situatie bevinden, is het geaccepteerd om elkaar te steunen, naar elkaar te luisteren en hulp te bieden waar nodig.

Samenwerking en inclusie: Het bevorderen van samenwerking binnen de klas of het team is een belangrijk principe bij Scholen aan Zee. Iedereen wordt aangemoedigd om anderen te betrekken bij groepsactiviteiten en geen leerling of collega wordt buitengesloten of gediscrimineerd op basis van afkomst, geslacht, religie of andere persoonlijke kenmerken.

Conflictoplossing zonder geweld: Bij conflicten wordt geaccepteerd dat leerlingen en medewerkers proberen het probleem op een vreedzame manier op te lossen. Dit kan door middel van gesprekken, bemiddeling door een derde partij of het vragen om hulp van een werknemer of mentor.

Aanspreekbaarheid en verantwoordelijkheid: Iedereen, of het nu een leerling of een medewerker is kan aangesproken worden op ongepast gedrag. Bij Scholen aan Zee wordt verantwoording afgelegd voor iemands daden en wordt er gestreefd naar een cultuur van wederzijds respect.

Vormen van pesten

Pesten door medeleerlingen:

Fysiek pesten: Dit omvat het slaan, duwen, schoppen of ander lichamelijk geweld. Het is vaak direct en zichtbaar.

Verbaal pesten: Dit betreft het gebruiken van scheldwoorden, beledigen, roddelen of het maken van kwetsende opmerkingen over iemands uiterlijk, afkomst, intelligentie of sociale status.

Sociale uitsluiting: Hierbij wordt een leerling buitengesloten. Dit kan psychologisch zwaar zijn, omdat het het gevoel van eenzaamheid versterkt.

Cyberpesten: Het gebruik van technologie (zoals sociale media, e-mail of sms) om iemand te intimideren, te bedreigen of uit te sluiten. Dit kan anoniem en op elk moment plaatsvinden, wat het pesten vaak moeilijker maakt om mee om te gaan.

Religieus, cultureel of raciaal pesten: Dit gebeurt wanneer leerlingen elkaar pesten op basis van religie, etniciteit of cultuur. Dit kan leiden tot diepgewortelde verdeeldheid en discriminatie.

Pesten door medewerkers:

Machtsmisbruik: Wanneer een medewerker zijn/haar macht gebruikt om leerlingen te intimideren of te pesten. Dit kan zich uiten in onterecht straffen, sarcasme, vernederen of het geven van oneerlijke beoordelingen.

Verbale intimidatie: Wanneer een leerling op een kwetsende manier aangesproken wordt kan dit het zelfvertrouwen van een leerling ernstig aantasten.

Verwaarlozing: Het onterecht negeren van een leerling of het weigeren om hen de nodige aandacht of hulp te geven, kan ook als een vorm van pesten worden gezien.

In al deze gevallen heeft pesten niet alleen invloed op de betrokkenen, maar kan het ook de algehele sfeer op school verstoren en het leerklimaat schaden. Het is belangrijk om een cultuur van respect en inclusiviteit te bevorderen om pesten te voorkomen.

Vormen van agressie en geweld

Fysiek geweld:

- Lichamelijk geweld: Fysieke aanvallen zoals duwen, slaan, schoppen of andere vormen van fysieke mishandeling
- Intimidatie: Het gebruik van fysieke aanwezigheid of dwingend gedrag om angst of dreiging te veroorzaken (bijvoorbeeld door dicht op iemand te staan of dreigend te bewegen).

Psychisch geweld:

- Verbaal geweld: Beledigen, schelden, dreigen of kleineren van andere leerlingen, wat het zelfbeeld van het slachtoffer aantast.
- Sociale uitsluiting: Het buitensluiten van een leerling uit groepsactiviteiten, vriendschappen of sociale netwerken, wat leidt tot gevoelens van isolatie en verdriet.
- Mobbing: Aanhoudend, systematisch pesten waarbij een leerling of een groep herhaaldelijk in de verdrukking wordt gebracht door andere leerlingen. Dit kan zowel verbaal als sociaal zijn.
- Online geweld: Psychisch geweld kan ook online plaatsvinden. Online geweld kan ook plaatsvinden door het delen van vernederende foto's en/of video's van een slachtoffer zonder diens toestemming.

Deze vormen van geweld, agressie en pesten kunnen zowel fysiek als psychisch schadelijk zijn en hebben een diepgaande impact op het welzijn van de betrokkenen. Ze kunnen het leerklimaat verstoren, het zelfvertrouwen van slachtoffers aantasten en langdurige emotionele gevolgen hebben.

Het protocol

Stap 1: Signaleren van pesten

Wat te doen: Medewerkers moeten alert zijn op signalen van pesten, zoals veranderend gedrag bij leerlingen (bijvoorbeeld terugtrekking, angst, lichamelijke klachten) of negatieve interacties tussen leerlingen.

Zodra er tekenen van pestgedrag zijn, wordt dit onmiddellijk gemeld aan de mentor.

Doel: Vroegtijdig pestgedrag opmerken en zorgen dat het snel wordt opgepakt door de mentor.

Stap 2: Gesprek met de mentor

Wat te doen: De mentor neemt direct contact op met zowel het slachtoffer als de pester(s) om de situatie te bespreken en te achterhalen wat er is gebeurd.

De mentor probeert in een vertrouwelijk gesprek de oorzaak van het pestgedrag te begrijpen en bespreekt met de betrokkenen de gevolgen van hun acties.

Doel: Het pestgedrag aanpakken door middel van een gesprek en eventuele gedragsverandering bij de pester(s) bewerkstelligen.

Stap 3: Registreren van het Incident in Magister

Wat te doen: Het incident wordt geregistreerd in Magister, met gedetailleerde informatie over de betrokken leerlingen, het type pestgedrag en de acties die zijn ondernomen door de mentor. **Gebruik hiervoor de titel: Pesten.**

Doel: Zorgdragen voor een gedocumenteerde en transparante registratie van het incident voor vervolgmonitoring en acties. Door het gebruik van de titel zijn de situaties snel op te zoeken.

Stap 4: Inschakelen van de anti-pestcoördinator

Wat te doen: Als het pestgedrag na het gesprek met de mentor niet stopt, wordt de anti-pestcoördinator ingeschakeld. De mentor neemt contact op met de anti-pestcoördinator, bespreekt de ernst van het gedrag en beiden onderzoeken de situatie verder en proberen een oplossing te vinden.

Doel: Een stevigere interventie om te zorgen dat het pesten daadwerkelijk stopt en de situatie wordt opgelost.

Stap 5: Inschakelen van de leerjaarcoördinatoren

Wat te doen: Als de situatie na de interventie van de anti-pestcoördinator geen verbetering vertoont, wordt de leerling doorgestuurd naar de leerjaarcoördinator(en).

De leerjaarcoördinatoren kunnen, afhankelijk van de ernst van de situatie, een passende sanctie opleggen.

Doel: De ernst van de situatie aanpakken door middel van disciplinaire maatregelen om te voorkomen dat het pestgedrag zich verder verspreidt.

Door deze stappen te volgen zorgt Scholen aan Zee voor een gestructureerde en effectieve aanpak van pesten waarbij het proces snel en zorgvuldig wordt opgepakt, met aandacht voor zowel preventie als interventie.

Preventie in de school

De anti-pestcoördinatoren spelen een cruciale rol in het voorkomen en aanpakken van pesten binnen de school. Om een veilige en respectvolle leeromgeving te waarborgen kunnen zij verschillende preventietechnieken implementeren.

Bewustwording en educatie

Binnen Scholen aan Zee is er aandacht voor bewustwording en educatie rondom pestproblematiek. De anti-pestcoördinatoren bieden hierbij advies, begeleiding en ondersteuning aan collega's die geconfronteerd worden met signalen of situaties waarin pestgedrag speelt. Deze ondersteuning richt zich op individuele casussen en sluit aan bij de specifieke behoeften van de betrokken medewerker. De begeleiding is daarmee bedoeld als maatwerk en vormt een waardevolle aanvulling op het bredere pedagogische handelen binnen de school.

Betrekken van de schoolgemeenschap

De anti-pestcoördinatoren kunnen activiteiten organiseren die leerlingen en medewerkers actief betrekken bij het bevorderen van een pestvrije schoolomgeving. Dit doen zij onder andere door een vast inloopspreekuur in te stellen waarbij leerlingen en medewerkers terecht kunnen voor vragen, problemen of advies. Ook doen zij dit door bijvoorbeeld posters en video's en evenementen zoals "stop-pest-en-dagen" of "buddy-programma's" waarbij oudere leerlingen een begeleidingsrol aannemen voor jongere leerlingen.

Regelmatige overleggen en samenwerken

Vier keer per jaar overleggen van anti-pestcoördinatoren: De anti-pestcoördinatoren van alle vestigingen van Scholen aan Zee komen vier keer per jaar samen om te overleggen en ervaringen uit te wisselen. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen ze successen delen, nieuwe preventietechnieken bespreken en gezamenlijk beleid en strategieën afstemmen. Dit zorgt ervoor dat er een uniforme aanpak is voor het bestrijden van pesten.

Netwerken en samenwerking met externe organisaties: De anti-pestcoördinatoren kunnen samenwerken met externe experts, zoals jeugdpsychologen of organisaties die gespecialiseerd zijn in pesten om nieuwe inzichten en technieken in de preventie van pesten te verkrijgen.

Verstrekken van bronnen en hulpmiddelen

Cursussen over pesten: Scholen aan Zee biedt via Academie aan Zee verschillende cursussen omtrent pesten aan. Deze cursussen zijn bedoeld voor alle medewerkers en bieden een handige manier om meer te leren over pesten en de preventie hiervan. Dit biedt een ieder de mogelijkheid om op hun eigen tempo meer te leren over het onderwerp, zowel op het gebied van preventie als interventie.

Strikte handhaving van gedragscodes en procedures

Gedragscodes en duidelijke rapportageprocedures: Er zijn gedragsregels die pesten verbieden, zowel op papier als in de praktijk. De anti-pestcoördinatoren zorgen ervoor dat deze gedragsregels goed bekend zijn bij leerlingen, ouders en medewerkers. Daarnaast is er een toegankelijke, anonieme manier (via de in- of externe vertrouwenspersoon of het incidentenregistratieformulier op de website) om pestgedrag te melden, zodat slachtoffers zich gesteund voelen en snel actie kan worden ondernomen.

Monitoren en evalueren: Het is belangrijk dat de anti-pestcoördinatoren regelmatig de effectiviteit van het anti-pestbeleid monitoren en evalueren. Dit kan door middel van enquêtes onder leerlingen en medewerkers en het bijhouden van incidentenrapportages. Op basis van deze gegevens kunnen de anti-pestcoördinatoren het beleid aanpassen en verbeteren. Dit zal worden gewaarborgd tijdens periodieke vergaderingen en zal afhankelijk zijn van wat er actueel aan de orde is.

Ondersteuning voor slachtoffers en daders

Begeleiding voor slachtoffers: Slachtoffers van pesten moeten adequaat ondersteund worden. Dit kan via vertrouwenspersonen, mentoren of via de zorgstructuur binnen de school.

Begeleiding voor daders van pesten: Het is belangrijk dat de daders van pesten ook de juiste ondersteuning krijgen om hun gedrag te veranderen. Dit kan door middel van gesprekken met de anti-pestcoördinatoren, de ondersteuningscoördinatoren, via de schoolondersteuningspunten of trainingen. Door te werken aan het onderliggende gedrag kan voorkomen worden dat de dader doorgaat met pesten.

De anti-pestcoördinatoren van Scholen aan Zee hebben verschillende effectieve preventietechnieken tot hun beschikking om pesten binnen de school tegen te gaan. Door middel van bewustwording, educatie, samenwerking, regelmatige overleggen en het verstrekken van hulpmiddelen zoals cursussen, kunnen ze actief bijdragen aan een veilige en respectvolle schoolomgeving. Het is cruciaal dat zowel leerlingen als medewerkers zich ondersteund voelen en dat er duidelijke regels en procedures zijn om pestgedrag snel en effectief aan te pakken.

Contactinformatie

De contactgegevens van de anti-pestcoördinatoren en interne en externe vertrouwenspersonen zijn te vinden in de Schoolgids en op de website van Scholen aan Zee onder de contactgegevens.